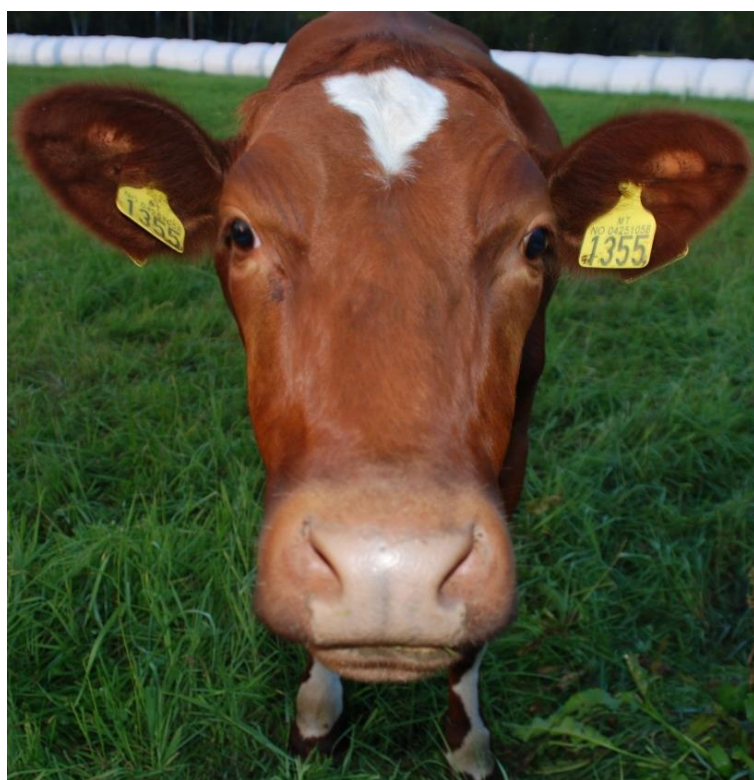

2019

Årsrapport

Innhold

Innledning.....	1
Samarbeidsavtalen mellom Åsnes og Våler	1
Landbrukskontorets oppdrag og tjenesteproduksjon	2
Økonomiske resultater.....	2
Kommunal landbruksforvaltning	3
Tilskuddsforvaltning	4-10
Lovforvaltning jord, skog og vilt	10
Forvaltningskontroll	14
Veterinærvaktordningen for Solør.....	14
Investeringsvirkemidlene fra Innovasjon Norge	15
Fagmøter og kurs.....	16
Kontaktutvalg for jord- og skogbruk	17
Brukerundersøkelse 2019	17
Informasjon	18
Prosjektarbeid	19-23

Foto: Landbrukskontoret for Våler og Åsnes der annet ikke står beskrevet.

Innledning

Landbrukskontoret for Våler og Åsnes har ved utgangen av 2019 eksistert i 6 år. Kontoret er lokalisert i Sentralgården i Våler kommune og det er Våler som er vertskommune for det felles landbrukskontoret.

Denne årsrapporten viser ressursinnsats og de viktigste oppgavene som er utført i 2019.

Stillingsoversikt:

Navn	Stilling	Stillingsprosent	Kommentar
Anne Kristine Rossebø	Landbrukssjef	100%	
Dag Kjetil Gjerdrum	Rådgiver landbruk	100%	
Mette Enersen	Konsulent jord- og skogbruk	100%	
Nina M. Berg	Konsulent jordbruk	100%	Inkl 10% veterinær-vaktordninga for Solør
Eli Rusten	Konsulent jordbruk	80%	
Julie Gaukerud Sørby	Rådgiver jordbruk og viltforv.	80%	Permisjon fra april 2019
Pia Knøsen Lund	Rådgiver viltforvaltning	100%	
Iver H. Breisjøberg	Rådgiver jordbruk	60%	
Ole Jørgen Gjems	Rådgiver skogbruk	70%	
Per Ove Væråmoen	Rådgiver skog og næring	100%	Permisjon fra sept 2019
Egil Falck	Rådgiver jordbruk	40%	Døde desember 2019
		9,3 årsverk	

Kontoret er driftet med redusert bemanning gjennom året. Julie Sørby har hatt permisjon fra april og har dessverre sagt opp sin stilling fra 01.03.20. Per Ove Væråmoen har ett års permisjon fra 01.09.19 til 31.08.20. Egil Falck som arbeidet på landbrukskontoret i 40% stilling døde uventet 8. desember. Minneord følger som vedlegg til årsrapporten.

Kontoret omfatter totalt 9,3 årsverk. Det er ikke engasjert vikarer for noen av de som er nevnt ovenfor, og kontoret hadde ved slutten av 2019 derfor bare en bemanning på 7,1 stillinger.

Samarbeidsavtalen mellom Åsnes og Våler

Avtale om interkommunalt landbrukskontor for Våler og Åsnes kommune ble inngått med virkning fra 01.01.14. Våler kommune er vertskommune. Kontoret er administrativt plassert under rådmann i vertskommunen.

Avtalen regulerer premissene for samarbeid, herunder kostnadsfordeling og lokalisering. Avtalen er tydelig på at virksomheten skal drives på basis av ønske om en best mulig forvaltning av de juridiske og økonomiske virkemidlene som er lagt til kommunene. I tillegg til at den skal være en aktiv aktør i forbindelse med å styrke den landbruksbaserte næringsutviklingen i kommunene.

Gjennom samarbeidet skal landbrukskontoret sikres et større fagmiljø og lettere rekruttering av medarbeidere, og dermed skape en tjeneste til beste for landbrukerne og kommunene selv.

Hvert år vedtas et samlet budsjett for de to kommunenes drift og tiltak. Driftsutgiftene er fordelt ut fra totalt jordbruksareal, antall driftsenheter, antall landbrukseiendommer m.fl. Åsnes kommune betaler 2/3 av kontorets driftsutgifter og Våler 1/3.

Landbrukskontorets oppdrag og tjenesteproduksjon

Oppdraget er kommunal landbruksforvaltning, næringsutvikling og rådgiving. Landbrukskontoret utfører på vegne av Åsnes og Våler de lovpålagte oppgaver som vedrører Produksjonstilskudd i jordbruket, jordbrukets miljøvirkemidler (Regionalt miljøprogram (RMP), Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)), velferdsordningene i landbruket, juridiske virkemidler, skogbruksoppgaver og førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Videre deltar kontoret i kommunenes samfunns- og næringsutviklingsarbeid, herunder plansaker, strategiske næringsplaner og ulike temaplaner (eks. klima- og energiplaner). Det utføres rådgiving overfor brukerne når det gjelder de ordninger kontoret forvalter.

Økonomiske resultater 2019

Tabell 15 viser kontorets årlige netto driftsutgifter i perioden 2014 – 2019. De tre første årene etter sammenslåing ble kostnadsfordelinga mellom de to kommunene justert etappevis. Fra 2017 fordeles kostnadene for hhv Åsnes og Våler 2/3 og 1/3.

	Åsnes	Våler	SUM LKVÅ
2014	3 860 000	2 832 000	6 692 000
2015	3 855 000	2 270 000	6 125 000
2016	3 910 000	1 960 000	5 870 000
2017	4 130 000	2 072 000	6 202 000
2018	4 381 000	2 200 000	6 581 000
2019	4 524 000	2 276 000	6 800 000

Landbrukskontoret har siden sammenslåing hvert år driftet kontoret med et underforbruk i hht budsjett. For 2019 er underforbruket på kr 558 000,-. Årsaken til dette er permisjoner blant ansatte, økte inntekter på gebyr pga stor saksmengde og tilskudd fra staten/fylket til diverse utadrettet aktivitet.

Kommunal landbruksforvaltning

Tilskuddsforvaltning

Kommunene har forvaltningsansvaret for de fleste økonomiske virkemidler i landbruket slik de foreligger i jordbruksavtalen.

Ordningene er regelbundne og rettighetsbaserte. Arbeidet består i veiledning, saksbehandling, kontroll og klagebehandling. Korte frister, høye krav til nøyaktighet og store beløp til utbetaling, gjør at landbrukskontoret prioriterer disse sakene høyt.

Produksjonstilskudd i jordbruket

Produksjonstilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger og omfatter tilskudd til husdyr, areal- og kulturlandskapstilskudd, tilskudd til dyr på beite, tilskudd til økologisk landbruk og avløsertilskudd ved ferie og fritid mv. Søknadene leveres og behandles elektronisk.

Tabell 1 viser beregnet produksjonstilskudd i løpet av 2019.

Tabell 1. Antall søknader og sum beregnet produksjonstilskudd inkl avløsning til ferie og fritid ved hoveddomgangen i kroner 2019

	Antall søknader	Beregnet produksjonstilskudd
Åsnes	239	49 401 977
Våler	107	24 074 189
Totalt	350	73 476 166

Fra 2017 ble det innført nytt elektronisk søknadssystem for produksjonstilskudd i jordbruket. Fra å ha to søknadsomganger med to utbetalinger er det nå ett søknadsskjema med to registreringsdatoer, og kun én utbetaling. Med det nye systemet betyr det at det blir mindre arbeid med første søknadsregistrering, men en større arbeidstopp ved andre søknadsregistrering.

Tabell 2. Utbetalinger av produksjonstilskudd

	Åsnes	Våler
2017	44 700 000	21 700 000
2018	44 349 893	21 136 813
2019	49 401 977	24 074 189

Kontroll og avkortinger

Minst 10% av den totale søkermassen skal trekkes ut til kontroll. Det skal da kontrolleres at opplysninger gitt i søknaden stemmer med den produksjonen som faktisk har vært. Ved feil eller mangler skal kommunen vurdere avkorting i produksjonstilskuddet. I 2019 ble det totalt avkortet kr 60.012,- for manglende gjødslingsplan. Kontoret foretar også kontroll av husdyrgjødsellager og siloanlegg.

Dyrevelferd

Mattilsynet forvalter bl.a. dyrevernloven og følger opp dyrevelferden på gårdsbruk. Ved brudd på bestemmelsene mottar kommunen kopi av Mattilsynets vedtak. Nytt i 2018 er at Mattilsynet bare sender kopi av vedtak i de groveste sakene. Kommunen skal som følge av brudd på regelverket og når dyr er skadelidende, vurdere avkorting av produksjonstilskuddet. Til og med juni 2018 mottok landbrukskontoret dokumenter i 2 saker. Det ble foretatt avkortinger i produksjonstilskudd i en dyrevelferdssak i 2019.

Velferdsordningene

Velferdsordningene omfatter avløsning ved sykdom og fødsel for jordbrukere.

Tabell 3 viser hvor mye tilskudd som er utbetalt i 2019

	Åsnes	Våler	Totalt
	Sum	Sum	Sum
Avløsning ved sykdom mv.	278 134	191 763	469 900

Tabellen viser antall innvilgede søknader i 2019, med innvilget sum. Søknad om avløsertilskudd ved sykdom og fødsel mv. skal bidra til å dekke utgifter til avløsning når bonden ikke kan delta i gårdsdrifta på grunn av sykdom, graviditet, fødselspermisjon eller sjukt barn.

Søknadene leveres og behandles elektronisk.

Regionalt miljøprogram (RMP) – tilskudd til generelle miljøtiltak

Regionalt miljøprogram for Hedmark/Innlandet gjelder for perioden 2019 - 2022. Hovedmålet med ordningen er at jordbruket i Innlandet skal opprettholde et variert og åpent kultur- og seterlandskap samt bevare og utvikle natur- og miljøverdiene gjennom aktiv skjøtsel og bruk av ressursgrunnlaget. Jordbruket i Innlandet skal drives miljøvennlig og med god agronomi som tar vare på produksjonsgrunnlaget og reduserer forurensing og klimagassutslipp per produsert enhet.

Det ble utbetalt i alt kr 5,6 mill. i RMP-tilskudd i 2019. Når det gjelder tilskudd til beitelag har det innkommet kun en søknad (Åsnes).

Følgende ordninger er nye i Hedmark i 2019:

- Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer
- Soner for pollinerende insekter
- Skjøtsel av kulturhistoriske områder, dyrkingsfelt i fjellet
- Fangvekster sådd som underkultur i korn, oljevekster og belgvekster eller etter tidlig høsting av potet, grønnsaker eller rotvekster
- Fangdam, årlig tilskudd til for å ha fangdam på jordbruksareal
- Miljøavtale (gjelder bare nedslagsfelt til Stavsjøen i Ringsaker kommune)

Tabell 4. Antall søknader og utbetalinger av RMP-tilskudd tilskudd pr kommune, 2019.

	Antall søknader	Sum
Åsnes	156	3 614 525
Våler	66	2 019 266
Totalt	222	5 633 791

Tabell 5. Antall tiltak og utbetalinger av tilskudd innen det regionale miljøprogrammet i kroner, 2019
(NB: det kan være flere tiltak per søknad)

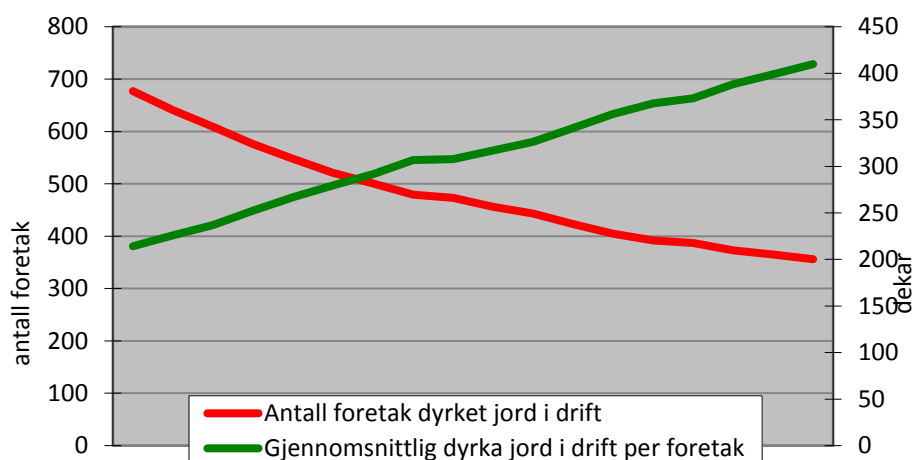
	Åsnes	Våler	Totalt
	Sum	Sum	Sum
Drift av beitelag	7 480	0	7 480
Kulturlandskap	13 865	4 605	18 470
Biologisk mangfold	0	17 680	17 680
Kulturminner og kulturmiljøer	17 333	54 200	71 533
Avrenning til vann	3 060 767	1 473 831	4 534 598
Utslipp til luft	415 460	360 500	775 960
Plantevern	107 100	108 450	215 550

Ingen jordarbeiding om høsten reduserer risikoen for avrenning og erosjon.
Tilskudd til dette tiltaket er desidert størst i Åsnes og Våler.

Statistikken viser at årlige utbetalinger for produksjonstilskudd, velferdsordningene og RMP holder seg på et stabilt nivå til tross for at det blir færre aktive brukere. Dette skyldes at alt areal fortsatt er i bruk og at dyretallet øker per aktive husdyrbruker. Dette stemmer med trenden i resten av landet; det blir stadig færre, men større driftsenheter.

Fig. 1. Utvikling i antall driftsenheter og gjennomsnittlig areal pr. enhet i Våler/Åsnes fra 2000 til 2018

Kilde: Landbruksdirektoratet, LIB - søknad produksjonstilskudd

Nytt for 2019 var RMP-tilskudd til etablering av soner for pollinerende insekter. Her fra felt hos Dag Kjetil Gjerdrum høsten 2019.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Formålet med SMIL-tilskuddet er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningene fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Eksempler på tiltak er hydrotekniske tiltak, fangdammer, skjøtsel/ istandsetting av gammel kulturmark, kulturminner (inkl. verneverdige bygninger), rydding og merking av stier. SMIL-midlene er avsatt i jordbruksoppkjøret. Fylkesmannen fordeler midlene til kommunene på grunnlag av objektive kriterier (areal, driftsenheter og dyr på beite) og subjektive kriterier (behovsvurderinger, aktivitet og gjenstående midler). Tabell 6 viser antall søknader og hvor mye tilskudd som er innvilget i 2019. Summen til fordeling består av tildelte midler for 2019 og inndratte midler fra prosjekter som ikke har blitt realisert.

Tabell 6. Antall søknader og innvilget tilskudd til spesielle miljøtiltak i kroner, 2019.

	Åsnes		Våler		Totalt	
	Ant	Sum	Ant	Sum	Ant	Sum
Spesielle miljøtiltak (SMIL)	8	1 292 686	12	1 417 188	20	2 709 874

Fordeling av midlene tar utgangspunkt i politisk vedtatt tiltaksstrategier for bruk av midler til spesielle miljøtiltak i landbruket. Kommunene Åsnes og Våler sees under ett, med felles strategi. I flere år har det vært stor søkning og behov for mer midler enn det vi i utgangspunktet har fått tildelt fra fylkesmannen. Ved omfordeling av midler mellom kommunene i Innlandet ved årsslutt, har Våler og Åsnes mottatt ubrukte midler på grunn av stor pågang av søknader. Prioritering og fordeling av midler for 2019 fremkommer i tabell 7. Tabellen viser at det er tilskudd til verneverdige bygninger og hydrotekniske tiltak som fikk mest av SMIL-midlene i 2019.

Tabell 7. Totalt antall søknader, antall innvilget og innvilget SMIL-tilskudd etter formål i kroner, 2019.

	Verneverdige bygninger			Hydrotekniske tiltak			Innmarksbeite Biologisk mangfold			Turstier/fellestiltak		
	Søk	Ant	Tilskudd	Søk	Ant	Tilskudd	Søk	Ant	Tilskudd	Søk	Ant	Tilskudd
Åsnes	5	4	1 009 000	2	2	247 000	2	2	36 686			
Våler	4	4	922 000	4	4	252 080	3	3	218 108	1	1	25 000
Sum	9	8	1 931 000	6	6	499 080	5	5	254 794	1	1	25 000

Av tilgjengelige ressurser til SMIL-ordningen har kommunene dette året bruk omtrent halvparten hver. Det samme gjelder intern fordeling av tilskudd til verneverdige bygninger og hydrotekniske tiltak. Våler har større aktivitet til etablering av innmarksbeiter i tidligere beiteområder. Ellers oppleves en jamn tilgang av søknader om midler til verneverdige bygninger, hydrotekniske tiltak og innmarksbeiter i de to kommunene. Det er gjennomgående god kvalitet på søknader, spesielt for verneverdige bygninger.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Tabell 8 viser at det totalt ble utbetalt i underkant av 1,9 mill kroner i NMSK-midler fordelt på 243 søknader. I 2019 ble det prioritert å gi støtte til skogkulturtiltakene markberedning og ungskogpleie. Aktivitetsnivået var høyt i begge kommunene

Skogbruksplanlegging

Fellestaksten for Elverum og Våler 2016-2019 er Norges hittil største skogbruksplanprosjekt. Totalt ble det bestilling på 363 skogbruksplaner i prosjektet. Dette utgjør 79,5 % av et samlet areal på 935.502 daa. Digital skogbruksplan, Allma eiendom, er bestilt på 263 av 363 eiendommer. I dette prosjektet utgjorde Våler en bestilling på 102 planer av 212 skogeiendommer over 100 daa som fikk tilbud om plan. Dette utgjør 88 % av arealet (279.888 daa av 318.685 daa). Nøkkelbiotopene utgjorde et areal på 1921 daa av 266 522 daa produktivt skogareal. Nøkkelbiotop utgjorde 0,7 % av produktivt skogareal. Nye skogbruksplaner ble levert skogeierne i Våler april-juni 2019. Det var ingen pågående skogbruksplanprosjekter for Åsnes i 2019. Neste prosjekt Åsnes Syd-Østre vil tidligst starte opp i 2023.

Tabell 8: Antall søknader og utbetalt nærings- og miljøtilskudd i skogbruket i kroner, 2019.

	Åsnes		Våler		Totalt	
	Ant	Sum	Ant	Sum	Ant	Sum
Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK)	153	1 334 271	90	523 697	243	1 857 968
Tilskudd til skogbruksplanlegging	0		102	2 236 204		2 236 204

Tilskudd til skogsvegbygging 2019

Aktiviteten på nybygging- og ombygging, samt punktutbedring (snuplasser og bruer) av skogsbilveg i Våler/Åsnes har over tid bygget seg opp og aktiviteten her er av de høyeste i tidligere Hedmark. I 2019 ble det innvilget kr 1 859 367,- i tilskudd til 11 vegprosjekter. Det vil i 2020 være viktig å fortsette arbeidet for økt aktivitet innen nybygging- og ombygginger, samt punktutbedring av skogsbilvegene. Dette for å møte utfordringene med rasjonell tømmer transport.

Tabell 9: Antall søknader og innvilgning av tilskudd til vegbygging i kroner, 2019.

	Åsnes		Våler		Totalt	
	Ant	Sum	Ant	Sum	Ant	Sum
Tilskudd til vegbygging	7	568 754	4	1 290 613	11	1 859 367

Tilskudd til klimatiltak i skogbruket

I statsbudsjettet for 2019 ble det på landsbasis bevilget kr. 33 mill. til to klimatiltak i skog; gjødsling av skog og tettere planting etter hogst. Begge tiltak gir økt CO2-fangst og er en oppfølging av stortingsmelding om norsk klimapolitikk og det etterfølgende klimaforliket.

Det har i 2019 vært stor interesse blant skogeiere for de nye ordningene også i Åsnes og Våler.

Tabell 10 viser utbetalt klimatilskudd.

Tabell 10: Utbetalt tilskudd til klimatiltak i skogbruket i kroner, 2019.

	Åsnes	Våler	Totalt
Tettere planting	614 000	210 000	824 000
Gjødsling	389 000	90 000	479 000
SUM	1 003 000	300 000	1 303 000

Foto: Tore Holaker

Drenering på dyrka mark

Tilskudd til drenering ble gjeninnført etter jordbruksforhandlingene i 2012. Tilskuddssatsen er kr 2 000 per daa og kr 30 per meter grøft for annen grøfting (f.eks. uttrekker). Det koster om lag kr 5-8 000 per daa å grøfte, avhengig av forholdene på jorden.

Tabell 11 viser hvor mye som er innvilget til drenering i Åsnes og Våler de siste tre årene. Tallene viser en betydelig topp i 2017. Noe av årsaken til dette var at tilskuddssatsene doblet seg dette året, men også at aktiviteten var særdeles høy i det året. I 2019 var vi tilbake til normalen, men tørkesommeren gjorde nok sitt til at flere valgte å utsette tiltak, helst av økonomiske grunner. Drenering er et viktig klimatiltak.

Tabell 11: Antall søknader og bevilgninger av tilskudd til drenering på dyrka mark, 2017-2019.

	2017		2018		2019	
	Ant daa	Bevilget	Ant daa	Bevilget	Ant daa	Bevilget
Åsnes	688,4	1 209 500	163	385 100	360	820 500
Våler	415	821 590	321	667 500	228	544 500
SUM	688,4	2 031 090		1 052 600		1 365 000
Antall meter usystematisk: Å	2690 m		1970 m		2600 m	
V	3813 m		850 m		952 m	

Lovforvaltning

Vedtaksmyndighet i saker etter jord-, skog-, og konsesjonsloven er lagt til kommunene.

Landbrukskontoret behandler de aller fleste saker administrativt etter delegert myndighet. En (1) lovsak ble politisk behandlet i Åsnes og to saker ble politisk behandlet i Våler i 2019.

Kommunestyrene i Våler og Åsnes vedtok i 2014 likelydende retningslinjer for behandling av saker etter jord- og konsesjonsloven. De vedtok i tillegg i 2017 likelydende, veiledende satser for maksimalpris på dyrket areal ved konsesjon. Retningslinjene brukes aktivt ved administrativ behandling av saker. Saker av prinsipiell karakter og saker som ikke omtales i retningslinjene tas opp politisk. Tabell 12 viser at det har vært 160 lovsaker i Åsnes og Våler i løpet av 2019. Gebyrinntekter i 2019 var kr 317 000.

Tabell 12: Antall behandlede lovsaker i 2019.

	Åsnes	Våler	Totalt
Delingssaker	34	18	54*
Nydyrking***	19	1	20
Konsesjonssaker	45	15	61**
Andre saker	15	10	25

*To delingssaker ble behandlet som settekommune for Elverum

**En konsesjonssak ble behandlet som settekommune for Elverum

*** Det er totalt godkjent nydyrking av 1 122 dekar.

«Andre saker» i tabellen ovenfor er endring av vilkår satt i tidligere saker, fordeling av skogfond ved salg av eiendom, div klagesaker m.m.

Egenerklæring om konsesjonsfrihet

Ved erverv av mindre eiendommer, som er under arealgrensa for konsesjon, må kjøperen fylle ut egenklæringsskjema for konsesjonsfrihet og sende kommunen eiendommen ligger i.

Landbrukskontoret må kontrollere at skjemaet er korrekt utfyllt og årsaken til konsesjonsfriheten.

Samtidig må det kontrolleres at hele eiendommen og alle eiendommens matrikelnumre er med på skjemaet, slik at det ikke oppstår en tilsiktet eller utilsiktet, ulovlig deling av eiendom.

Landbrukskontoret fører ny eier inn i matrikkelen, og kjøperen mottar melding så snart dette er gjort.

Først etter dette kan skjøte sendes inn for tinglysing slik at en eiendom formelt skifter hjemmelshaver/eier.

Landbrukskontoret har i 2019 utført slik konsesjonskontroll for totalt 267 eiendomsoverdragelser.

Av disse er 187 i Åsnes og 80 i Våler

Skogbruk

Landbrukskontoret sine oppgaver innenfor skogbruk er knyttet til den langsiktige forvaltningen av skog som ressurs og lønnsom næringsvirksomhet.

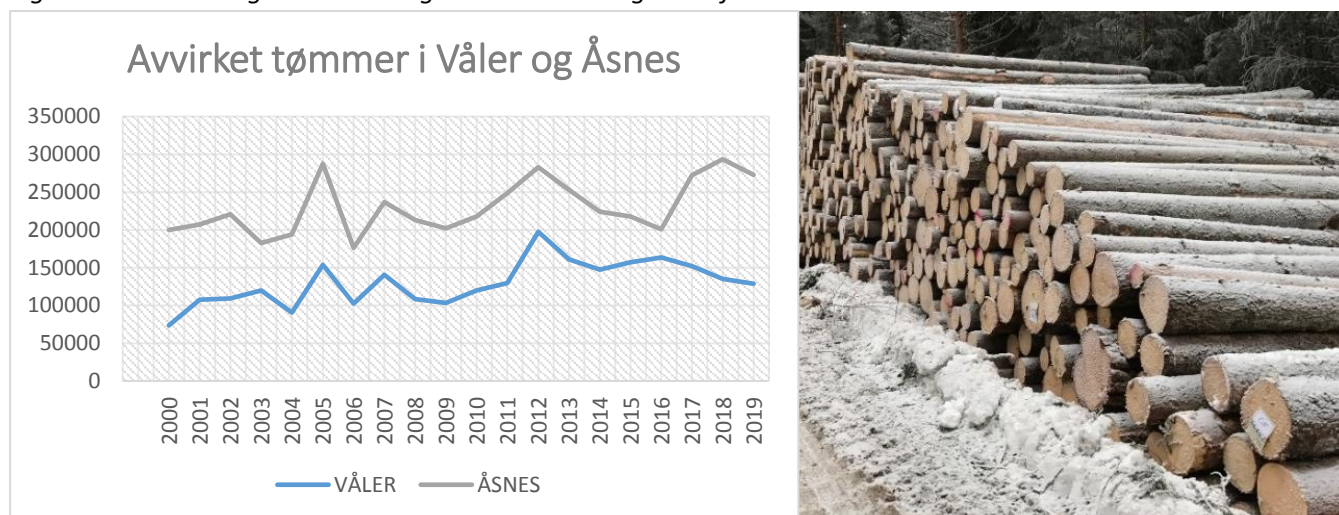
Landbrukskontoret skal stimulere til økt skogproduksjon, økt bruk av trevirke som bygningsmateriale og til produksjon av bioenergi. Det er også et viktig mål å bidra til en infrastruktur som kan sikre en effektiv og lønnsom hogst, samtidig som næringen tar hensyn til miljøet. Vi gir veiledning og bistand til skogeiere på områder som landbruksveier, skog og klima, skogskader, bioenergi, skogskjøtsel og miljøspørsmål. Andre arbeidsområder er koordinering av skogbruksplanleggingen i regionen, forvaltning av skogfondsordningen, tilskuddsforvaltning og kontrolloppgaver.

Skogfondsordningen er en stor oppgave, og landbrukskontoret behandler 1200-1300 bilag årlig med godkjenning og lovpålagt kontroll av utførte tiltak. Minimum 5 % av skogfondrefusjoner skal kontrolleres i felt.

Det har også i 2019 vært en høy aktivitet i skogene i Solør. Avvirket og omsatt skogsvirke i kommunene Åsnes og Våler viser en liten nedgang fra 2018. Den var i 2019 på 401.500 m³ mot 428.500m³ i 2018.

Førstehåndsverdien på omsatt virke i de to kommunene ligger i 2019 på kr 185 mill.

Figur 2 viser utviklingen i avvirkningsnivået i Åsnes og Våler fra 2000 til 2019.

Viltforvaltning

Kommunens ansvar for jakt, felling og fangst:

Kommunen skal:

- arrangere jegerprøveeksamen. Se [forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 10](#).
- samarbeide med grunneiere om organisering av utmarka. Se [viltloven §§ 37 og 38](#).
- påse at jakta organiseres og utøves forsvarlig i sameier. Se [viltlovens § 29](#).
- uttale seg om regulering av småviltjakt i statsallmenning. Se [fjelloven § 23](#).
- behandle søknader om skadefelling av viltarter som gjør skade. Se [forskrift om felling av skadegjørende vilt, kapittel 2, liste B](#).
- behandle søknader om skadefelling av viltarter som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon. Se [forskrift om felling av skadegjørende vilt, kapittel 3](#).

Skutt elg siste 3 år

	2015	2016	2017	2018	2019
	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
Åsnes	306	264	266	262	268
Våler	179	172	170	171	147
Sum	485	436	436	433	415

Skutt hjort siste 3 år

	2015	2016	2017	2018	2019
	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall
Åsnes	1	6	3	6	7
Våler	0	4	2	2	4
Sum	1	10	5	8	11

Skutt rådyr siste 3 år

	2015	2017	2018	2019	
	2016				
	Antall	Antall	Antall	Antall	
Åsnes	87	99	133	130	137
Våler	32	57	58	72	66
Sum	119	156	191	202	203

Forvaltningsområder elg

VÅLER	Areal daa	Omsøkt kvote 2019	Felt elg	Fellingsprosent
Bergesiden jaktvald	102 251	50	37	74
Rud-Nordaberget Elgvald	74 266	38	28	74
Våler Midtre Elgforvaltning	197 904	70	68	99
Risberget Vilt- og utmarkslag SA	80 825	18	14	78
Sum	455 246	176	147	

ÅSNES	Areal daa	Omsøkt kvote 2019	Felt elg	Fellings- prosent
Vestmarka Viltstellområde	129 609	56	47	84
Åsnes Finnskog Driftsplanområde	245 100	90	73	81
Hof Finnskog Driftsplanområde	159 050	54	43	80
Åsnes Nordre Driftsplanområde	292 985	120	105	88
Sum	826 744	320	268	

Forvaltningsområder hjort

VÅLER	Areal daa	Omsøkt kvote 2019	Felt hjort	Fellings- prosent
Gravberget hjortevald	214 510	8	0	0
Bergesiden elgforvaltning	102 261	3	2	67
Våler Vestre Utmarkslag	65 906	4	2	50
Sum	382 667	15	4	

ÅSNES	Areal daa	Omsøkt kvote 2019	Felt hjort	Fellings- prosent
Vestmarka Viltstellområde	129 609	5	0	0
Åsnes og Våler østre hjortevald	975 864	35	7	18
Sum	1 105 473	40	7	

Fallvilt

Landbrukskontoret har egne fallviltgrupper for Våler og Åsnes. Fallviltmannskapet er kommunenes ettersøkspersoner for skadet vilt, fallvilt og skadegjørende hjortevilt og rykker ut på kort varsel når som helst på døgnet for å utføre nødvendig ettersøk, foreta eventuell avliving og ivareta verdiene av viltet.

Hjorteviltregisteret ligger nede etter oppdatering og det er pr d.d. ikke mulig å ta ut statistikk for 2019. Når nettsiden er åpen igjen kan statistikk tas ut på: www.hjorteviltregisteret.no/statistikk.

Rovviltutvalget for Åsnes og Våler

Rovviltutvalget er et rådgivende utvalg for kommunenes rovviltforvaltning. Alle prinsipielle saker skal legges fram for utvalget for uttalelse.

Utvalget skal være er høringsorgan i rovviltspørsmål og vurdere og diskutere forslag til forskrifts- og lovendringer samt gi uttalelse til næringskomite/administrasjon.

Rovviltutvalget skal være et bindeledd mellom ulike interessegrupper og kommunens rovviltforvaltning. Utvalget tar imot og behandler innspill i rovdyrspørsmål, og eventuelt fremmer saker for næringskomite. De politiske representantene sitter i 4 år og følger valgåret. De øvrige representantene sitter den perioden organisasjonene selv bestemmer.

Rovviltutvalgets sammensetning 2019-2023:

Politisk representant fra MPT-utvalget i Våler:	Kristian Noer
Pol. repr. for Utvalg for samfunnsutvikling i Åsnes:	Jon Håkon Kvesethberget
Våler østre Utmarkslag:	Frank Korntorp
Våler vestre Utmarkslag:	Ole Håkon Venstad
Vestsiden viltstellområde (Åsnes vestsida):	Kjetil Aandstad
Åsnes Øst viltstellområder:	Tore Christensen
Våler Bondelag:	Kai Østeberg
Åsnes og Hof bondelag:	Erik Hammer
Våler jeger- og fiskerforening:	Johnny Nymoen
Åsnes jeger- og fiskerforening:	Lars Kristian Kjellgren

Forvaltningskontroll

Fylkesmannen foretar tilsyn av kommunens arbeid.

Landbrukskontoret hadde forvaltningskontroll i 2019 vedrørende skogfondsordningen i Åsnes og Våler.

Det må påregnes forvaltningskontroller og undersøkelser av kommunens arbeid på ulike ansvarsområder framover. Kontrollene er konstruktive og nyttige både for kommunen og tilsynsmyndigheten.

Veterinærvaktordningen for Solør (Grue, Åsnes og Våler)

Landbrukskontoret administrerer veterinærvaktordningen for Solør. Ordningen skal sikre at det i kommunal/interkommunal regi er etablert klinisk vakt med tilgang på veterinærer i alle deler av landet- slik at nødvendig veterinærhjelp kan skaffes utenom ordinær arbeidstid.

Vakttelefon for Solør er: 474 89 966

Landbruksvikarordningen i Våler kommune

Våler kommune har et avtalefestet samarbeid med Landbrukstjenester Øst for landbruksvikarordningen. Det er fast ansatt landbruksvikar i Våler kommune i 76% stilling.

Investeringsvirkemidlene fra Innovasjon Norge

Innovasjon Norge har ulike støtteordninger både til tradisjonelt landbruk og tilleggsnæring. Kommunen er førstelinjen for disse tjenestene. Det er også støtteordninger til bioenergianlegg. Regionalt næringsprogram for Innlandet (2019-2022) styrer bruken av investerings- og bedriftsutviklingsmidlene i landbruket, samt at det gir føringer for bruken av Utrednings- og tilretteleggingsmidlene.

Det har vært jevn investeringsvilje i landbruket i Åsnes og Våler de siste årene. Tabell 14 viser innvilget tilskudd de siste fem år til tradisjonelt landbruk.

Det er få søknader om tilskudd til bygdeutvikling som eks. Inn på Tunet, lokalprodusert mat og reiselivssatsinger.

Tabell 14: Innvilget tilskudd i kroner til tradisjonelt landbruk av bygdeutviklingsmidler, 2015–2019
Innvilget tilskudd til tradisjonelt landbruk av landbruksmidler 2015-2019

Tilsagn	2015		2016		2017		2018		2019*	
	Ant.	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd
Våler	3	1 600 000	1	580 000	2	1 140 000	2	1 190 000	1	500 000
Åsnes	3	1 210 000	6	1 920 000	4	905 000	5	2 820 000	2	600 000
SUM	6	2 810 000	7	2 500 000	6	2 045 000	7	4 010 000	3	1 100 000

Innvilget tilskudd bygdenæringer 2015-2019

Tilsagn	2015		2016		2017		2018		2019*	
	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd
Våler	0	0	0	0	0	0	1	235 000	1	31 500
Åsnes	0	0	3	880 000	2	507 000	3	1 200 000		
SUM	0	0	3	880 000	2	507 000	4	1 435 000	1	31 500

Innvilget tilskudd bioenergi 2015-2019

Tilsagn	2015		2016		2017		2018		2019*	
	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd
Våler	1	400 000			1	125 000	3	2 105 000	1	50 000
Åsnes	6	2 100 000	2	400 000	4	1 477 000	4	1 555 000		
SUM	7	2 500 000	2	400 000	5	1 602 000	7	3 660 000	1	50 000

*Endelige tall for 2019 er ikke tilgjengelig.

- Investerings- og bedriftsutviklingsmidlene, IBU-midlene
- Utrednings- og tilretteleggingsmidlene, UT-midlene

Det søkes eksterne midler til å arrangere fagmøter innen jord, skog og utmark. Målet er økt kompetanse i næringa samt å tilrettelegge for møteplasser som er viktig for utvikling av primærnæringene. Følgende kurs og møter har landbrukskontoret arrangert gjennom året.

- Fagkveld med jordskifteretten, januar
- Bondekafe, februar – tema potet med besøk til nytt lagerbygg på Grinder og Hvebergsmoen
- Bondekafe, april – tema RMP og pollinatorer
- Solenergi-kurs, februar -med Norges Vel som kursleder (2 dager)
- Skogkveld, mars – Hof
- Husdyrgjødsel til nytte og besvær, mars
- Informasjonskveld for veglag, mai
- Fagdag skjøtsel av kantsoner, juni
- Fagdag jord og jordliv, juni
- Skogdag, august
- Fagkveld tilskudd og miljøvirkemidler, september
- Skoleskogdag på Sønsterud, september
- I regi av prosjekt Kynnavassdraget – flere møter våren 2019

16

Kontaktutvalg

Våler og Åsnes har felles kontaktutvalg for både skogbruk og jordbruk.

Hensikten med kontaktutvalg er å sikre god dialog og brukermedvirkning fra næringen. Formålet er at det skal styrke samhandlingen mellom den offentlige forvaltningen og næringen representert ved ulike brukergrupper. Utvalget skal være et forum for utveksling av kunnskap, meninger og nye ideer, under målsettingen om å bidra til positiv utvikling av jord- og skognæringen i øvre Solør.

Selv om utvalgene har en rådgivende funksjon er det nyttig med politisk representasjon fra Våler og Åsnes, dette blant annet for å sikre forankringen til politisk nivå.

Vanligvis avholdes det to møter pr år, tidlig vår og høst, i det enkelte utvalget.

Kontaktutvalg for skogbruk fastsetter det årlige budsjettet for bruk av rentemidler fra skogfondet. En annen viktig oppgave er å planlegge og gjennomføre en årlig skogdag.

Kontaktutvalg for skogbruk:

- Glommen Mjøsen Skog SA
- Glommen Mjøsen Skog region Solør
- SB Skog
- Stora Enso
- Statskog
- Norskog/Nortømmer
- Solør vgs. Avd. Sønsterud
- Åsnes Kommuneskoger KF
- Våler Kommuneskog
- Våler kommune, politisk repr.
- Åsnes kommune, politisk repr.
- Landbrukskontoret for Våler og Åsnes

Kontaktutvalg for jordbruk:

- Hof Bondelag
- Åsnes Bondelag
- Våler Bondelag
- Solør Økologiske landbrukslag
- Braskereidfoss kornsilo
- Fiskå Mølle og kornsilo Flisa
- Solør Grønt AS
- Norsk Landbruksrådgiving Øst
- Åsnes kommune, politisk repr.
- Våler kommune, politisk repr.
- Landbrukskontoret for Våler og Åsnes

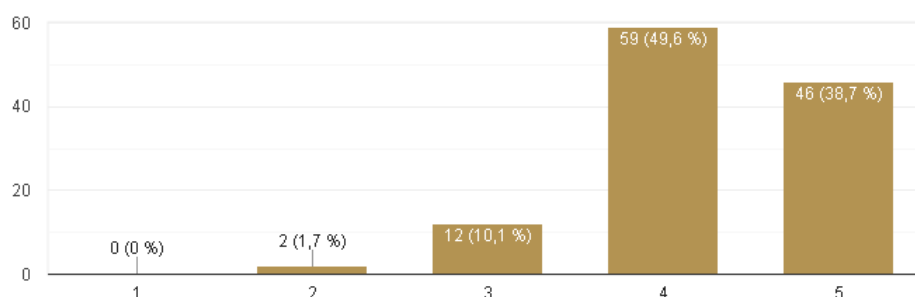
Brukerundersøkelse 2019

Det er gjennomført brukerundersøkelse i 2015, 2016 og 2019. I 2019 mottok vi 119 svar. 88,3% svarere at de er fornøyd eller svært fornøyd med landbrukskontoret.

Hensikten med undersøkelsen er å levere så gode tjenester som mulig til våre brukere. Det er viktig å vite hva brukerne mener om kvaliteten på tjenestene fra landbrukskontoret. I tillegg kartlegger vi behov for kompetanse.

Hvor fornøyd er du totalt sett med landbrukskontoret?

119 svar

1 = Svært misfornøyd, 5 = Svært fornøyd

Informasjonsvirksomhet

Brukerundersøkelsen gjennomført i 2019 viser at bønder, skogeiere m.fl. er svært fornøyde med informasjonen fra landbruksforvaltningen i kommunene Åsnes og Våler.

Hjemmeside

Landbrukskontoret for Våler og Åsnes har egen hjemmeside under Våler kommunes hjemmeside: <https://www.vaaler-he.kommune.no/tjenestetilbud/landbruk/>. Det er også lenket til denne siden fra Åsnes kommunes hjemmeside.

Siden brukes til informasjon om møter og aktiviteter, samt informasjon om ulike ordninger og tidsfrister gjennom året.

Facebook

Kontoret har egen Facebook-side: <https://www.facebook.com/vaaleris>

Sosiale medier når ut til stadig flere. Kontoret vil derfor benytte Facebook til å spre informasjon i tillegg til hjemmesiden. Hovedsakelig vil samme informasjon legges ut på begge steder, men Facebook kan i tillegg brukes til å dele aktuelle nyhetssaker og videoklipp fra andre medier.

SMS-varslings

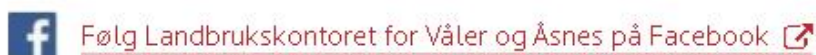
Kontoret tok i bruk sms som varslingsjeneste i januar 2018. Denne brukes til påminnelser, «purringer», evt endringer av tidligere beskjeder samt annen viktig info. Brukerundersøkelse viser at denne informasjonskanalen er viktig.

E-post

Alle som søker produksjonstilskudd mottar gjennom året informasjon fra landbrukskontoret pr e-post.

Vekstnytt

Glåmdalskommunene, sammen med NLR Øst og Fylkesmannen i Innlandet, har gjennomveksts sesongen hatt ukentlige telefonmøter der status for vekstsituasjonen innen korn, potet og gras gjennomgås og refereres til næringa pr e-post og i lokalavisene.

Prosjektarbeid for næringsutvikling og kompetanse:

- Glommaprosjektet
- Tilskuddsordninga: «Tilskudd til kommuner med ulverevir»
- Sirkulær Solør
- Grøntforum i Solør
- JoBU – sommerjobb for ungdom i skogen
- Bekjempelse av Kjempespringfrø
- Virus i potet
- Biokull
- Elvesandjeger
- Vegpådriver og brukontroller

Landbrukskontoret arbeider med en rekke interessante utviklingsprosjekter, flere i samarbeid med andre. Disse prosjektene er eksternt finansiert, men det kreves ressurser til å være oppdatert på aktuelle satsningsområder og å søke tilskudd til å gjennomføre prosjektarbeid. Når det gjelder å få tilgang på prosjektmidler så sier, og erfarer vi: *«Det er ikke pengene det står på, men de gode ideene og dyktige personer til å gjennomføre!»*

Kort omtale av prosjektene:

Glommaprosjektet

Det overordnede målet med Glommaprosjektet er å bedre tilgjengeligheten til Glomma i form av en ferdssåre i nærhet til elva, samt skape nye møteplasser for opphold og aktivitet i tilknytning til ferdssåren. Det er ønskelig at ferdssåren er tilgjengelig for de fleste. Tiltaksstrategien for jord- og skogbruk i kommunene Våler og Åsnes, uttrykker et ønske om å gjøre rekreasjonsområder i tilknytning til Glomma mer tilgjengelige for befolkningen, og at tilgang til kulturlandskapet i tilknytning til elver og vann vil være av stor verdi for allmenheten.

Det er utarbeidet en mulighetsstudie som kan lastes ned fra landbrukskontorets [hjemmesider](#).

Mulighetsstudiet formidler sammenhenger og helhet i forhold til de kvalitetene og verdiene som ligger i kulturlandskapet knyttet til Glomma. Landskapsanalysen viser potensiale og skaper nye ideer og forslag til tiltak.

I arbeidet med prosjektet er særlig grunneierne viktige fordi det dreier seg om tiltak på deres eiendommer. Andre aktuelle aktører er foreninger som fremmer friluftsliv, jakt og fiske, Prosjektet Landsbyen Flisa, Frisklivprosjekt og Pilegrimsleden. Et viktig aspekt med arbeidet er å skape bevissthet og stolthet over de kvalitetene som finnes i kulturlandskapet langs elva – da særlig det som er særegent for området.

I 2019 er det arbeidet videre med steder langs elva som kan utvikles. Samarbeid med grunneierne er avgjørende. Det planlegges å lage en film som viser Glomma og landskapet langs elva fra sør i Åsnes til nord i Våler – gjennom de fire årstidene. Hensikten er å markedsføre området og bygge stolthet for dette fantastiske område.

Prosjektet er grunnfinansiert gjennom tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL).

Tilskudd til kommuner med ulverevir

Våler og Åsnes kommuner har benyttet seg av tilskuddsordningen for kommuner som huser ulverevir fra 2017-2019. Totalt har hver kommune fått 3.845.500 kr. Samlet 7.691.000 kr.

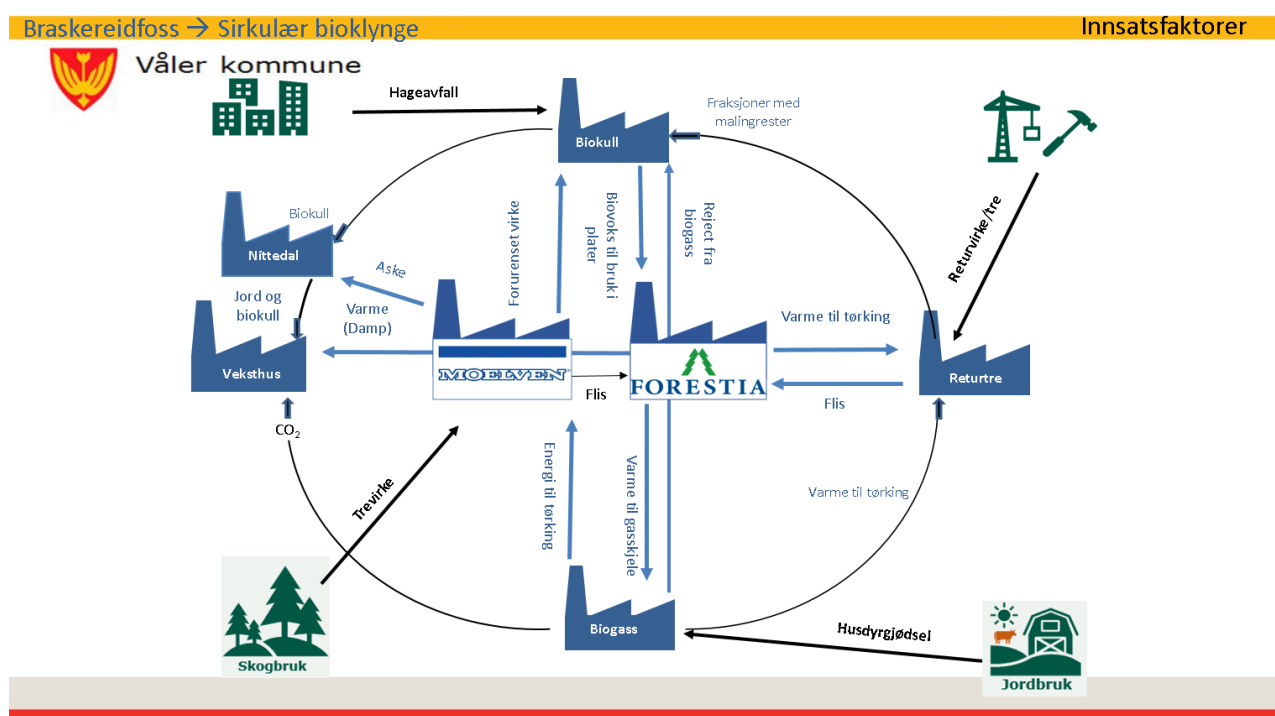
Det er satt i gang flere prosjekter i kommunenes regi i tillegg til at det i 2018 og 2019 har vært åpne tilskuddsordning hvor lag, foreninger og privatpersoner kan søke om støtte til konfliktdempende tiltak. Prosjektene som er satt i gang i regi av kommunene er «Naturbruk i skolen», der det er inngått samarbeid med Hedmark Jeger og Fisk og Skogselskapet, og «Næringsutvikling og turisme på Finnskogen - Kynna spesielt» der også Elverum kommune er med. For informasjon om Kynna les mer på ut.no og på [facebook](https://www.facebook.com/ut.no).

Sirkulær Solør

Våler kommune har 2019 arbeidet med prosjektet «Sirkulær Solør» der landbrukskontoret også har vært involvert i ulike administrative oppgaver. Prosjektet gikk i første fase ut på å kartlegge biologiske ressursstrømmer/returstrømmer i regionen med formål om å tydeliggjøre verdiskapning- og klimapotensialet disse ressursene utgjør. Kommunen sammen med regionens næringsaktører arbeidet målrettet for utvikling av sirkulære initiativ. Sammen med pådriv fra lokalt næringsliv er man i gang med konkret utvikling av en industri symbiose på industriområdet på Braskereidfoss.

Klyngen skaper i dag verdier for omlag 1,5 milliarder NOK, og sysselsetter omlag 400 personer. Det er store ressursstrømmer inn og ut av anleggene samtidig som det er stort uforløst potensial i bedre ressursutnyttelse internt, med muligheter for å koble på nye initiativer i den sirkulære bioøkonomien. Økt regionalt og nasjonalt fokus, nye teknikker og teknologi gir muligheter for interessante forretningsmuligheter med utgangspunkt i regionens ressurser og driften på Braskereidfoss.

Med dagens fokus på den sirkulære bioøkonomien, økt ressursutnyttelse og verdiskapning innenfor grønne næringer, arbeides det nå videre med konkrete prosjekt. Også Åsnes kommune er med i det videre arbeidet.

Grøntforum i Solør

Fylkesmannen i Innlandet har gitt tilskudd til et utrednings- og tilretteleggingsprosjekt i Solør (Grue, Åsnes og Våler) der formålet er å etablere et varig fagnettverk for grøntproduksjon i Solør.

Dette skal motivere og bidra til kompetansebygging og fokus på mulige produksjoner primært hos eksisterende planteprodusenter, men også hos nye interesserte.

Nettverket skal være en arena for å;

- diskutere muligheter og utfordringer
- avklare satsninger på produksjoner og mulige samarbeidsformer m.m.
- bygge gode produsentmiljøer (faglig/sosialt)
- koordinere aktiviteten blant aktørene

Gjennom arbeidet med utredning og tilrettelegging skal interessen for grøntproduksjon i Solør undersøkes. Produsentmiljøet her er oversiktlig og vi har gode muligheter for både større og mindre møteplasser. At det allerede er tunge fagmiljø på korn og potet er et godt utgangspunkt. Vi mener det er flere som kan være interessert i å delta og se på muligheter i nye produksjoner. Det er på plass en bredt sammensatt styringsgruppe som planlegger aktivitet.

JoBu-prosjektet

Landbrukskontoret har sommeren 2019 i samarbeid med Skogselskapet i Hedmark gjennomført prosjekt «Jobb for ungdom i skogen» (JOB:U). Prosjektet er gjennomført med en arbeidsgjeng i Våler og en gjeng i Åsnes. De to gjengene har hatt hver sin arbeidsleder og drevet ungskogpleie i kommuneskog og hos private skogeiere. Prosjektet var vellykket og 8 ungdommer og 2 gjengledere var engasjert i en 4-ukers periode i hver av kommunene. En reportasje fra prosjektet ble sendt i beste sendetid på NRK-dagsrevyen. Prosjektet er finansiert med statlige tilskuddsmidler og har ikke medført kostnader for landbrukskontoret ut over medgått arbeidstid. Det planlegges tilsvarende opplegg for 2020.

Kjempespringfrø

Landbrukskontoret har i flere år gjennomført kartlegging og bekjempelse av kjempespringfrø. Dette er en svartlistet art som sprer seg over store områder. Det søkes Fylkesmannen i Innlandet om tilskudd til å utføre tiltak også i 2020.

GRUNNEIER HAR ANSVAR FOR Å BEKJEMPE KJEMPESPRINGFRØ

Kommunen har i iverksatt tiltak på noen kommunale områder hvor kjempespringfrø har etablert seg. Dette arbeidet vil fortsette. Velforeninger, borerslag og andre grunneiere må være observante og bekjempe planta fortløpende dersom den finnes på deres grunn. Det er viktig at man samarbeider med naboer slik at sammenhengende områder blir tatt samtidig.

I flere år har Åsnes og Våler v/landbrukskontoret registrert kjempespringfrø som har spredd seg utenfor hager. Vi vet at det finnes flere lokaliteter som både må registreres og der bekjempelse må iverksettes. Registreringene er lagt inn i artsdatabasen www.artsdatabasen.no hvor de kan finnes sammen med naturobservasjoner for hele landet. De kan også ses på kommunens tekniske webkart fra kartiden. Når kartet er åpnet, står du på kjempespringfrø under Natur og miljø i tegnforklaringen.

Kartutsnittet viser oversikt over registrerte forekomster i Våler og Åsnes.

Kjempespringfrø kan leveres i plastsekker som gratis restavfall til Soler Renovasjon (SOR)- GRATIS!

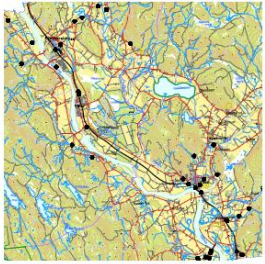
Rapporter nye forekomster inntegnet på kart til Landbrukskontoret for Våler og Åsnes: postmottak@vaaler-he.kommune.no

Ved spørsmål ta kontakt med Landbrukskontoret. Telefon: 62424000 / 95858587, pov@vis.kommune.no

Landbrukskontoret for Våler og Åsnes

BEKJEMPELSE AV KJEMPESPRINGFRØ

I 2018 ble det utarbeidet en brosjyre om kjempespringfrø som ble distribuert til alle husstander i Åsnes og Våler. Denne er også bruk i 2019.

Ny kunnskap om redusert smittenivå av bladlusoverført virus (PVA og PVY) i settepotet

Våler kommune og Landbrukskontoret for Våler og Åsnes er prosjekteier. Det er finansiert med midler fra Forskningsfondet Innlandet, i tillegg er det flere sentrale samarbeidspartnere. Norsk Landbruksrådgiving v/Borghild Glorvigen er prosjektleder. Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) er sentral i de forskningsrelaterte oppgavene. Målet med prosjektet er å redusere virusforekomsten i norsk potetproduksjon. Økonomiske tap som følge av bladlusoverført virus smitte i settepotetproduksjon er store. Derfor er tiltak og metoder som kan kontrollere og/eller hindre virusinfeksjon, og bidra til produksjon av friskere settepoteter svært viktig.

Potetproduksjon generelt, og settepotetproduksjon spesielt er viktig for våre kommuner og de bedriftene som deltar i prosjektet. Resultatene fra prosjektet vil kunne bidra til å opprettholde produksjon og arbeidsplasser knyttet til næringsvirksomhet med basis i potetproduksjon.

Prosjektet er i avslutningsfasen og resultatene av arbeidet vil bli presentert i et større fagmøte samt i skriftlig rapport.

Feltforsøk Biokull: «Avdekking av agronomiske og økonomiske parametere ved introduksjon av biokull: Avlingsøkning og redusert kunstgjødselforbruk.»

Prosjektet startet i 2015 og ble avsluttet i 2019 med en sluttrapport som kan leses på landbrukskontorets hjemmesider.

Prosjekteier har vært Våler kommune og var et samarbeidsprosjekt mellom kommunen, Rådgivende Agronomar AS, Solør-Odal Landbruksrådgiving og New Energy Systems AS. Daglig prosjektadministrasjon var New Energy Systems, ved Jan Sørensen.

Prosjektets overordnet mål var å:

1. Kvantifisere avlingsøkning
2. Kvantifisere redusert kunstgjødselforbruk ved bruk av biokull i forskjellige innblandingsrater med reduserte rater av handelsgjødselforbruk i forhold til gjødselplan.

Begrunnelsen for prosjektet og bruk av biokull var Våler Kommunes interesse for mer kunnskap om og bruk av biokull i et klimaperspektiv. Kommunen var i en vurdering av å finne beste måte for oppdyrking av gamle Haslemoen Leir til bruk i matproduksjon. Ved bruk av biokull i jord kan Våler Kommune nå sitt uttalte mål om årlige CO₂-reduksjoner innenfor landbruket. Bruk av biokull i jord er foreslått som en metode for å etablere betydelige langsiktige lagre av atmosfærisk CO₂. I tillegg til positive effekter ved reduksjon av utslipp og ved lagring av CO₂ i jord er biokull antatt å ha fordeler gjennom økt jordfruktbarhet og økte avlinger, spesielt på den jordtypen som er fremtredende i Solør: meget skarp (buffersvak) sand- til siltjord.

Foto fra slutt-rapporten.

Elvesandjegeren

Det ble i 2016 og 2017 bevilget midler fra miljødirektoratet til en skjøtselsplan for elvesandjeger ved Rivieraen, en populær badeplass i Glomma ved Våler sentrum. Det er foretatt kartlegging av bestanden og laget informasjonsplakater til allmennheten med henstilling til bl.a. å unngå tråkk i de mest sårbare områdene. Det foreligger planer om utvikling av badeplassen med ballslette og andre tiltak (Våler strandpark). Gjenstående midler på prosjektet vil brukes til å ivareta elvesandjegeren i de videre planene. I 2019 ble det ikke gjennomført noen tiltak, men midlene er beholdt for seinere bruk.

*Forside på brosjyre
utarbeidet av NINA.*

Rivieraen i Våler er levested for billearten elvesandjeger *Cicindela maritima*.

Vegpådriver og brukontroller

Kommunene i Glåmdalsregionen har siden august 2015 arbeidet med prosjekt Vegpådriver. Fokus på bedre standard for skogsbilvegnettet i Solør, Vinger, Odal og Eidskog og økt vegkompetanse i forvaltningen har vært hovedmål. Prosjektet er finansiert av UT-midler (Fylkesmannen i Hedmark), fylkesinntrukne rentemidler, kommunale næringsfond, lokale NMSK-midler, lokale rentemidler og Glåmdal regionråd. Det foreligger snart en sluttrapport for arbeidet. Det er ingen tvil om at prosjektet har medført økt aktivitet, fokus og kunnskap om skogsbilvegnettet i regionen.

En oppfølging i 2020 er å kartlegge tilstand og avklare behov for tiltak på private bruer som er av betydning for skogbruket. Prosjektet omfatter de sju kommunene i Glåmdalen, og skal være et viktig verktøy i arbeidet med å sikre en god standard på skogsbilvegnettet i regionen. Prosjektet legger opp til at veglaget/eier står for egenandel på 50 %, og den øvrige halvdelen dekkes gjennom prosjektet med offentlige tilskuddsmidler.

